

Oriënteren op een school in het voortgezet onderwijs

De vragen op deze lijst kunt u stellen aan scholen van het voortgezet onderwijs, bijvoorbeeld op open dagen of bij verkennende gesprekken. De vragen dienen als hulpmiddel. U kunt de vragen die u aanspreken eruit halen, of aanvullen met andere vragen.

De vragen richten zich nadrukkelijk op de situatie van leerlingen die bijzondere aandacht en zorg nodig hebben in het reguliere onderwijs. Vragen van algemene aard zoals pedagogische opvatting, levensovertuiging, vakinhoudelijk zijn niet in deze lijst opgenomen.

Tips om te beginnen

- Ga bij de keuze voor een school, verder dan alleen de open dag: stap ook eens, met uw kind doordeweeks naar binnen als de school volop 'in bedrijf' is ...
- De 'klik' die uw kind heeft met de school is ontzettend belangrijk!

Over de toelating

- Is er een maximum aantal leerlingen dat u toelaat?
- In hoeverre is de citoscore leidend bij de toelating?
- Is er een toelatingsbeleid of speciale procedure als het gaat om zorgleerlingen?
- In welke gevallen gaat u, als het gaat om toelating, met de basisschool in gesprek? Hoe kan ik als ouder daarbij betrokken worden?
- Hoe snel na aanmelding is er zekerheid of ons kind ook daadwerkelijk is toegelaten?

Over de leerling

- Wie wordt het vaste aanspreekpunt voor onze zoon/dochter als zij op school komt?
- Hoe wordt er gezorgd dat ons kind zich welkom voelt?
- Ons kind heeft behoefte aan regelmatige positieve feedback. Hoe kan een leerkracht dat in zijn beperkte tijd voor de kinderen inpassen?
- Wordt er veel van de zelfstandigheid van de kinderen verwacht? Als het antwoord ja is, hoe kan er dan toch structuur gegeven worden aan ons kind?
- Hoe gaat dat verder naar de bovenbouw toe?
- Is er een mogelijkheid tot gezamenlijk huiswerk maken op school? Bijvoorbeeld in de klas, of aparte huiswerkbegeleidingsuren?
- Is er een mogelijkheid van extra instructie of bijles bij bepaalde vakken? Hoe wordt bepaald wie daaraan mag deelnemen?
- Wordt er les gegeven in studievoordigheden? En zo ja, kan er daarin ruimte zijn voor de specifieke behoefte van ons kind en hoe wordt dat dan geregeld?
- Hoe wordt ervoor gezorgd dat de leerlingen in de klas een sociale samenhang gaan vormen met respect voor elkaar?
- Wordt er ruimte en tijd vrijgemaakt om elkaar beter te leren kennen?
- Is de school bekend met een buddysysteem waarbij een of meerdere leerlingen een zorgleerling helpen met bijvoorbeeld huiswerk noteren, het juiste lokaal vinden, enz.?

Over de brugklas

- Is er sprake van een een- of een tweejarige brugklas?
- Wanneer wordt definitief op niveau ingedeeld? Hoe worden ouders daarbij betrokken?
- Hoe worden de brugklassers letterlijk wegwijs gemaakt in de school? En blijft die hulp nog een tijdje aanwezig voor ze?
- Wat is de gemiddelde grootte van een brugklas?
- Wat is de maximale grootte van een brugklas?
- Heeft de mentor extra taken in het brugklasjaar en zo ja, welke?
- Zijn er op school specialisten beschikbaar waar de mentor op kan terugvallen? (te denken valt aan een orthopedagoog, ICT-coördinator met kennis van bijzondere software etc.)
- Is het mogelijk al vóór de grote vakantie als brugklas met elkaar kennis te maken?
- Is er wellicht ook een brugklaskamp of andere activiteit om de leerlingen van de klas verder kennis met elkaar te laten maken? Kunt u iets vertellen over de locatie daarvan, de omvang, de activiteiten ... Hoe speelt u daarbij in op de zorgleerling?

Over praktische hulpmiddelen

- Zijn er speciale hulpmiddelen (ondersteunende technologie waaronder ICT) waar een zorgleerling gebruik van kan maken? En zo ja welke?
- Op welke basis worden deze ter beschikking gesteld?
- Zijn de leerkrachten zelf vaardig in het gebruiken en (didactisch) inzetten van deze hulpmiddelen?
- Is het mogelijk gezamenlijk met school te onderzoeken welke hulpmiddelen specifiek geschikt zijn voor ons kind? Of moeten we kiezen uit een vast aanbod?
- Hoe zit het met de inzet daarvan bij toetsen/overhoringen/proefwerken?
- Welke mogelijkheden zijn er vanuit de wet om hiervan gebruik te mogen maken bij examens? Hoe informeert de school ons daarover, mocht het van toepassing zijn?

Over de communicatie met ouders

- Welke mogelijkheden hebben wij als ouders om te volgen, en in gesprek te komen en blijven, over hoe het met ons kind gaat?
- Hoe werkt dat in de praktijk: hoe lang duren de gesprekken, met wie en hoe vaak?
- Zijn er informatieavonden voor ouders? Zo ja, hoe vaak en waarover?
- Hebben wij iemand als vast aanspreekpunt?
- Is er een manier (bijvoorbeeld via een computerprogramma of website) waarop wij de vorderingen van ons kind digitaal kunnen volgen?
- Zijn de leerkrachten per e-mail bereikbaar en wordt de e-mail actief beantwoord?
- En wat als het nou eens echt snel nodig is? bij wie moeten/kunnen we dan aankloppen?
- In welke gevallen informeert u altijd de ouder actief (opbellen)?

Over de ouderraad en contact met andere ouders

- Wat is de taak van de ouderraad op deze school?
- Hebben de zorgleerlingen ook jullie aandacht?
- Zijn er wellicht ouders bij jullie bekend, met een zorgleerling op school, met wie we eens zouden kunnen praten over hun ervaringen?
- Zijn er wel eens voorlichtingsbijeenkomsten voor bijvoorbeeld ouders met zorgleerlingen?
- Hoe wordt de ouderraad betrokken bij de invulling van passend onderwijs?

Over geformuleerd beleid op school

- Is er een beleid geformuleerd met betrekking tot zorgleerlingen (dyslexie, ad(h)d, ass, pdd-nos, dcd etc)?
- Staat dat op papier en kunnen wij dat inzien?
- Hebt u het idee dat dit beleid ook in de praktijk gedragen wordt door de leerkrachten? Kunt u daarvan een voorbeeld geven?
- Is er een beleid/richtlijn over het aantal zorgleerlingen dat u op school aanneemt? Hebt u een idee hoeveel zorgleerlingen er nu zijn, procentgewijs?
- Hoe ver bent u met het maken van beleid als het gaat om passend onderwijs?
- Voor welke extra zorg wilt u in eerste instantie een aanbod organiseren in het kader van passend onderwijs? Hoe liggen wat de school betreft de prioriteiten daarin?
- En wat als Den Haag de regels verandert? Mijn kind kan dan toch wel de school afmaken en blijven rekenen op dezelfde zorg en aandacht?

Over het leerkrachtenteam en de dagelijkse begeleiding

- Wordt de leerkracht ondersteund door collega's als het gaat om het begeleiden van een kind met een extra zorgvraag, en zo ja, hoe? (achtergrondinfo: denk aan regelmatig overleg met de zorgcoördinator, onderling overleg tussen collega's, extra contact van leerkracht tot mentor?)
- Wordt er aandacht besteed aan een stukje opleiding/bijscholing als het gaat om kinderen met een extra zorgvraag?
- Hoe zit het met de overgang naar een volgend leerjaar? Bijvoorbeeld de overdracht van de bestaande mentor aan de volgende mentor?
- Hoe worden invallers geïnformeerd over de situatie van ons kind?
- Hoe wordt de leerling gevolgd: is dagelijks opvraagbaar hoe het ermee staat? En zo ja: bij wie of op welke manier?

Over het gebouw, ligging, omvang en veiligheid van de school

- Wij komen uit <plaats, wijk>: zijn er meer/veel leerlingen die hiervandaan komen, zodat er samengefietst kan worden?
- Is er sprake van een grote school met veel leerlingen? En zo ja: Welke maatregelen nemen jullie om te zorgen dat de school voor de leerling toch 'klein' kan blijven? (achtergrondinfo: voorbeelden zijn: ongelijke tijden voor pauze, aanpassen van de indeling van het gebouw, extra inzet begeleiders voor de brugklassers...)
- Welke maatregelen nemen jullie om de veiligheid op school te bevorderen?
- Hoe worden geweld en pesten aangepakt?

Tip

- Let op de klaslokalen: zijn ze open (meer visuele afleiding) of juist gesloten?
- Let op de verzorging van de school en het schoolterrein: Schoon? Verzorgd? Goed verlicht? Rustige uitstraling qua bebouwing, indeling, kleurgebruik?
- Verken de nabije omgeving van de school en de route naar de school: let op veiligheid en mogelijke afleidingen voor uw kind.

Over de lesmethode en het leerjaar

- Hoe lang duren de lessen?
- Welk gedeelte van de lessen wordt besteed aan klassikale instructie?
- Hoe ziet het overige gedeelte van het lesuur eruit (als dat er is)? (Huiswerk? Werken in groepjes?)
- Hoe verloopt de communicatie over het huiswerk: Hoe wordt het opgegeven? Is er controle dat het ook daadwerkelijk genoteerd wordt? Hoe wordt gecontroleerd of het gemaakt is?

- Hoeveel tijd wordt een brugklasser geacht huiswerk te maken thuis?
- Hoe is de indeling van de pauzes in het brugklasjaar?
- Is het rooster het hele jaar vast?
- Hoe worden roosterwijzigingen gecommuniceerd?
- Hoe worden lokaalwijzigingen gecommuniceerd?
- Hoe worden lerarenwijzigingen (ziektes, invallers) gecommuniceerd?
- Hoe gaan de zorgleerlingen daar, in uw ervaring, mee om? Vaak zijn plotselinge wijzigingen immers moeilijk te verwerken.
- Hoe wordt omgegaan met lesuitval? (bijvoorbeeld tussenuren zonder begeleiding, omroosteren lesdag, tussenuren met begeleiding ...)
- Mogen leerlingen de school verlaten tijdens de schooldag? Is hier controle op en zo ja, hoe?
- Is dit in de bovenbouw anders geregeld dan in de onderbouw?
- Hoeveel rapporten zijn er in een schooljaar, kunt u een voorbeeld laten zien hoe een rapport eruit ziet?

Kijk ook eens op:

- www.kennisnet.nl
- www.balansdigitaal.nl
- www.passendonderwijs.nl
- www.onderwijsconsulenten.nl: hierop staat een checklist schoolkeuze voortgezet onderwijs

Met dank aan Balans afdeling Midden-Brabant
Peter Tolen, Florentien Herbschleb, Marjos le Duc